

שבת מב. (ש10) עד מב.: (המשנה)

ביאורי מושגים

הכנת תה או קפה בשבת - ההיתר לתת סוכר, קפה או תה למים רותחים תלוי בשתי שאלות:

א. האם הסוכר וכו' מוגדר כבר כמבושל - אם כן - מותר כיוון שאין בישול אחר בישול.
ב. גם אם הוא לא מבושל לכאורה היה צריך להתיר לתת לכלי שני כיוון שהמשנה פסקה שאין תבלין מתבשל בכלי שני.

אלא שכיוון שלא ברור מהו התבלין שהותר לתתו לכלי שני (אנו רואים שהגמרא הסתפקה לגבי מעמד מלח) לכן יש שנוהגים להחמיר ולהוסיף את התוספות הללו רק לכלי שלישי (ערוך השלחן החמיר גם בכלי שלישי אולם רוב הפוסקים לא סבורים כן).

ברייאתא

הוספת מים לכוס שתיה - כלי שני:
ב"ש: מותר חם לקר, אסור קר לחם.
ב"ה: מותר גם חם לקר וגם קר לחם.

הוספת מים לאמבטיית רחצה - כלי ראשון:
ת"ק: מותר חם לקר, אסור קר לחם.

ר' שמעון בן מנסיא: אסור.

רב יוסף: מה דין כלי שמשמש לרחצה אבל הוא רק כלי שני - האם דינו כאמבטיית רחצה או ככלי שתיה?

אב"י: דינו ככלי שתיה!

למה התייחס ר"ש בן מנסיא ומה הוא אסר:
אפשרות א': לסיפא - הוא אסר לתת לאמבטיה אפי' חם לקר.
אפשרות ב': לרישא - הוא אסר לתת לכוס שתיה קר לחם.
(חז"ל טען שב"ה לא חולקים על ב"ש)

רב נחמן: הלכה כר"ש בן מנסיא.
רבא (אם מבינים שדברי רשב"מ מוסבים על הרישא): הלכה כב"ה

כך הבין הר"ף. תוס' והרמב"ן הבינו אחרת.

משנה

נתינת תבלין לכלי חם
ת"ק: אסור לכלי ראשון, מותר לכלי שני.
ר' יהודה: מותר אפילו לכלי ראשון בתנאי שאין שם חומץ או ציר.

מה מעמדו של מלח:
אב"י (א): גרוע מתבלין - אסור אפילו לכלי שני.
רב יוסף: כמו מתבלין - מותר רק לכלי שני.
אב"י (ב) ורב נחמן: טוב מתבלין - מותר אפילו לכלי ראשון.